

meget. Slibemaskiner og andet håndværktøj, som Fisker & Nielsen i begyndelsen slog sig op på, var mere hans gebet, så måske var det derfor, han forsvandt ud af rampebelyset allerede i 1910 – kun fire år efter, at han havde indgået kompagniskab med sin tidligere makker fra Thomas B.

Thrighes værksted i Odense, den iderige motorkonstruktør, Peder Andersen Fisker.

Nielsen må siden have fortrudt noget så eftertrykkeligt.

Slut med kost og spand

Tilbage stod P.A. Fisker nu som enejer af virksomheden og med et dugfrisk patent på den elektriske støvsuger, han netop havde opfundet, foruden en klar idé om, at en Nilfisk var lige dét, verdens husmødre manglede for at få et lykkeligere liv. Eller i det mindste en lettere hverdag.

Støvsugeren var fra starten blevet opkaldt efter de to firmagrundlæggere: Nil- for Nielsen og -fisk for Fisker, og selvom værkfører Nielsen havde forladt broen i utide, var det okay med ham, at både støvsugeren og firmaet bar hans navn videre.

Bonedrengen fra Randersegnen, den ihærdige

Både den første Nimbus kaldet „Kakkelovnsrøret“ og senere „Humlebien“ var langt forud for deres tid, hvad angik køreegenskaber, og både dansk politi, militær og postvæsen var storaftagere af Nimbus. På Tidens Samlings udstilling i Odense kan man bl.a. se postvæsenets første Nimbus med sidevogn fra 1934.

SAMME BEROLIGENDE LYD

Den støjfri Nilfisk. Støvsugeren med et is forvele

▲ I 1932 sendes Nilfisk S50 på markedet. Den lanceres i hele verden som „Den tavse Dansker“. Så støjsvag, at „kun Luftens susen igennem Maskinen lader sig høre svagt som en Konkylies kogen“.

P.A. Fisker, lod sig nemlig på ingen måde stoppe. I årene indtil 1. verdenskrig satte han alt ind på at udvikle det nye tids støvsugerapparat, der skulle komme til at sætte kost og spand til vægs i tusindvis af danske hjem.

Det oprindelige værksted i en københavnsk baggård blev hurtigt for trangt, og i 1913 flyttede Fisker & Nielsen ind på Peter Bangsvej på Frederiksberg, hvor firmadomicilet forblev helt op til vore dage.

1. verdenskrig satte dog en midlertidig stopper for fremgangen, dels på grund af elektricitetsrationeringen,

▼ Allerede de tidlige Nilfisk-modeller fra 1920'erne var udstyret med en blæseanordning, der med forskellige mundstykker gav et hav af anvendelsesmuligheder: for eksempel som hårtørrer, kakkelovnsrudser og hundestrigle.

og dels fordi en elektrisk støvsuger blev betragtet som et luksusprodukt, man ikke kunne tillade sig i krigstid.

Derfor genoptog Fisker & Nielsen produktionen af slibemaskiner, håndboremaskiner og søjleboremaskiner, mens fabrikant Fisker ledte efter en idé til et mindre konjunkturfølsomt hovedprodukt.

Det var en ren tilfældighed, at det blev motorcykler.

„Det kan jeg gøre bedre“

P.A. Fisker anede intet om disse nymodens køretøjer, men han blev provokeret af den måde, motorcykler indtil da var blevet konstrueret på. I bogen „Mit Levnedsløb“, der udkom kort før den gamle fabriksejers død som 100-årig i 1975, beskriver han selv, hvordan idéen kom til ham:

„Hvor var saadan en Motorcykle dog egentlig noget skrækkeligt sammenbikset noget, man havde sat saa det ene saa det andet paa en Cykle i Stedet for at starte fra Grunden af med de Dele, man skulde bruge og saa faa et ordentligt samarbejdende hele ud af det. Det var altsaa noget rent konstruktivt, der stodte mig ved en Motorcykle. Det kunde jeg gøre bedre.“

I 1918 begyndte P.A. Fisker derfor at udvikle sit eget bud på en motorcykel med imponerende trækraft og en stelkonstruktion, der omgående gav anledning til

NILFISK

▲ Fabriksejer P.A. Fisker havde også et stort talent som reklame-mand. Han vidste, hvilke knapper han skulle trykke på hos forbrugerne. Her en reklame med en lykkelig Nilfisk-familie fra 1960.

tilnavnet „Kakkelovnsrøret“. Nyskabelsen blev døbt „Nimbus“, som betyder stråleglans eller glorie. Og glorificeret, dét blev den.

Der nåede at blive bygget i alt 1252 „Kakkelovnsrør“, inden P.A. Fisker blev slået ud af en rigsdagsbeslutning, som han tog nærmest personligt. Nemlig indførelsen af en omsætningsafgift på motor-køretøjer i 1924.

Efter det holdt han op med at producere motorcykler i seks år, indtil sønnen, Anders Fisker, fik hanket op i sin far og sammen med ham udviklede Nimbus model C, kaldet „Humlebien“.

„Humlebien“ kom på gaden i 1934 og blev endnu mere populær end sin forgænger. I flere årtier var dansk politi, postvæsen og militær storaftagere af Nimbus som tjenestekøretøj, og de dygtige smede og mekanikere på Peter Bangsvej nåede at håndbygge i alt 12.700 eksemplarer, inden konkurrencen fra udlandet blev for hård. Produktionen blev endeligt opgivet i 1959.

En epoke var hermed slut, men med støvsugerproduktionen gik det anderledes.

Trods børskrak og verdens-

(Fortsættes side 12)